

NOVA DOBA

Študijska plačano do
dolž. iztis knjižica

Ljubljana

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglaš za vsa višine stolpca 50 p. Reklame med tekstom 70 p.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst., Telet. 53.
Upravništvo: Strossmajerjeva ul. št. 1, pritličje. Telet. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Celje, dne 5. februarja 1923.

(Ponatis iz zaplenjene številke 14. »Nove Dobe« z dne 6. februarja.)

Ljubljana je bila in je še glavno mesto Slovenije, ona je srce in duša slovenskega imena, ona je naša učiteljica, naša buditeljica, iz nje črpano vsi obmejni, narodno še manj konsolidirani Slovenci vedno nove, zdrave in sveže sile za naš napredek. Kako radi bi mi na Štajerskem našli in imeli vernikov, ki bi prejšnje stavke hoteli verjeti. Pa jih ni, žal da jih ni, ker je laž, kar smo zapisali. K sramotnemu nastopu vlade v Celju, ki je radi volilnih kroglic spodnještajerskega renegatstva postavila na celjske ulice jugoslovanske bajonete, da zaščiti zlodejsko renegatsko izživanje in žaljenje našega naroda, je zavzel ljubljanski tisk od »Slov. Naroda«, »Jutranjih Novosti«, »Slovenca« in »Napreja« za celjske in vse štajerske narodne kroge tako ponižujoče in tako sramotno stališče, da se nam opira pero o tem podrobneje pisati. Začela se je pravcata tekma med njimi, kdo bo bolje znal služiti hudiču ali belcebubu. Edini list, ki je iz Ljubljane našel polno in globoko umevanje za Celje in s tem za narodno štajersko, je bilo »Jutro«. Ljubljanska poslovno in na odpoved narodna gospoda je v veliki zmoti, ako meni, da gre pri nas v Celju v narodnih vprašanjih in v vprašanju naše slovenske časti za kake »mladinske« akcije. Za tem stoji pri nas vse narodno meščanstvo, ki z ogorčenjem obsoja sramoto in ponižanje, ki nam ga je pripravila hlapčevska Ljubljana, ki nima za nas ne razumevanja, ne srca. Kakor pred leti, tako smo bili tudi tokrat brez razlike strank eno in edini v obsodbi gnjusne kupčije vsi narodni Slovenci in Jugoslovani Celja in okolice, ne samo mladina, tudi zreli osiveli preizkušeni mošje!

Gospoda pokrajinskega namestnika poznamo še iz tistih časov, ko je pred septembarskimi dogodki »nosil svojo glavo po konci na trg«. Po oni, zanj usodepolni seji v bivšem dežel. zboru kranjskem, ko sta mu deželni predsednik Schwarz in pa njegov današnji intimus dr. Šusteršič dokazala, da je pravzaprav on sam kriv, da je prišlo vojaštvo na ulico, ker ni bil sam kot šef občine kos vzdrževati red in je prosil za vojaško asistenco — od tedaj pa današnji gospod ljubljanski ni več nosil tako po konci glave po trgu. Naš današnji g. namestnik Hribar ima kakor vidimo, že dolgoletno prakso, kadar treba klicati asistenco. V Celju niso pokale puške, ni bilo žrtev, pa ne po zaslugi g. namestnika, pač pa po zaslugi našega narodnega meščanstva, ki je znalo zabraniti, da ni prišlo do najhujšega. Moža ne napravi šele uniforma in ministrski klobuk, ampak srce na pravem mestu. In v tem nam je stokrat višje orožnik brez zvezde, ki vrši svojo službo z razumom in srcem, kot pa gospod, ki je posut z zvezdami, pa ga je sama bombastična fraza in neodkritosrčna poza.

Celje so bila nekdanj vroča tla, marsikdo si je na teh, sicer tako lepih

in prijetnih tleh že razbil prazno svojo glavo. Danes je v Celju trdno in mirno slovensko gospodarstvo, ki ne dopušča nikakega netiva za nove požare, ne onim, ki so nekdanj stopali po nas, niti onim, ki danes pri teh elementih berajo, pa menijo, da so dovolj drago plačani, da smejo nekaznovano blatiti in onečaščati čisto ime našega Celja in narodno čustvovanje vseh štajerskih Slovencev. Celje je v tem dostojno in odločno govorilo, viharju ene noči bodo sledili dnevi dela in doslednega odgovora za vso frivolno igro, ki si jo je dovolilo celokupno spodnještajersko renegatstvo s pomočjo srbskih radikalov in od njih plačanih slovenskih hlapcev.

DER LETZTE IM BUNDE.

O dogodkih v Celju, ki jih je zakrivila današnja kupčijska vlada, ki je šla rezko preko memoranda nacionalnih organizacij in vsega narodnega meščanstva v Celju so se razpisali že vsi listi. S častno izjemo demokratskega tiska v Ljubljani in Mariboru, so vsi drugi pobirali kamenje in blato ter ga v strastni tehnični metalni na slovensko Celje. H koncu je prišla še »Nova pravda«, glasilo narodnosocialistične stranke za Slovenijo, ki pravi, da je razburjenje osobito v Celju zelo veliko ter da dnevno časopisje ostro polemizira med seboj. »Nova Pravda« piše dalje doslovno: »Najhujše bruhanje žveplo glasila naših mladinskih demokratov«, kojih sedanje razburjenje smatra za hinavsko. V tej zvezi je pesem o beguncih gotovo bolj nekvificirana, kot pa je bilo ravnanje našega narodnega prebivalstva napram beguncem. Nekdanji begunci, ki jih pa danes ni več, so prav tako ljudje kakor mi, so med njimi bili značajni mošje, pa tudi nešteto narodnih frazarjev in lovcev konjunktur, ki so nam samo potrdili resnico iz starih časov »ubi bene ubi patria«. Ti poslednji nam niso imponirali in nam ne bodo in če še tako glasno vpijejo živijo in nas uče na narodnosti ističasno, ko njihova nekdanja zasužnjena domovina in boljši del naroda, ki se ni umaknil, propada v laškem nasilju. Naše narodno meščanstvo vseh slojev je na vročih celjskih tleh izbojevalo mnogo častnih zmag, ono je tu delalo in trpelo desetdesetletja pod najhujšim terorjem nemške vladne organizacije in nemškega kapitala. Vzrasli smo v hladnejšem severnem svetu, pravi se nam, da smo brez temperamenta. Ako pa vzkipi naša sicer mirna kri, potem niso pri nas to kometije in ne strankarske kupčije, ker z narodnim čustvom ne znamo tržiti mi štajerski narodnjaki. Nam se gre za res, gre se nam zato, da se z našimi v boju pridobljenimi narodnimi pridobitvami ne tržimo in umetno ne vzdržujemo živga odpadniškega telesca v naši narodni celini. V tem smo mi vsi, ki imamo na teh naših tleh korenine našega postanka in razvoja, eno. In kdorkoli meče na nas pod firmo katoliško, narodnonapredno, kmetijsko, radikalno, internacionalno ali begunskonardnosocialistično blato in kamenje, opravlja za druge plačano službo narodnega izdajstva nad nami.

»Nova Pravda«, koje odgovorni urednik je poslanec Anton Brandner, trdi v nadaljnjih izvajanjih, da je treba, da pridejo naši pridobitveni krogi k pameti. »Vprašajte v Celju, Ptuj ali Mariboru naše ljudstvo in povsod dobite odgovor, da je pri nemških trgovcih cene in boljše blago«. Geslo »Svoji k svojim« je bilo nam v Celju nekdanj naše edino bojno orožje, ker je bila naša trgovina in obrt še nerazvita, je bilo

dostikrat treba žrtev, da smo se ga držali. Danes temu vendar ni več tako. Naše gospodarstvo je razvito, naša obrt in trgovina je močna, solidna, vsake konkurence zmožna. Kdor danes pljuva na geslo »Svoji k svojim«, ko ima lastnih narodnih trgovin in obrti na izbiro, skoro že preveč, je škodljivec na narodnem telesu, ker podpira in daje življenje onim, ki hočejo umetno med nami vzdrževati narodno odpadništvo kot podporo nemškim aspiracijam na ozemlje, ki so ga vsled izida svetovne vojske izgubili iz svojega pangermanskega območja. Za vse to nemško in odpadniško početje smo bili doslej preveč mrtvi, dogodki najnovejših dni so nas nekoliko vzdramili. Pazno bomo sledili vsem nadaljnjim korakom našega tuje mislečega življa in neusmiljeno bičali slovenske hlapčevske duše, ki so potrebne ostrega biča Orjuna.

Ivan Rebek:

Naš odmev.

Kot zvest opazovalec razvoja naše obrti in industrije čitam z zanimanjem »Trgovski vestnik«, v katerem opisuje dober strokovnjak g. M. Savič našo industrijo in obrt. G. Savič v zadnji številki tega lista še ni končal svojih člankov in bo gotovo prišel še z zlatimi nasveti in predlogi, kateri so gotovo vsega uvaževanja vredni. Pač pa hočem k izjavam g. Saviča nekaj pripomniti, osobito ko opisuje v št. 14 z dne 3. II. t. l. sedanje in bodočo industrijo, katera pride v poštev v slučaju vojne. Priznati moram, da g. pisatelj pozna skoz in skoz ustrojstvo iste in bi na podlagi njegovih izjavanj bilo že nekako mogoče doseči prilično ravnotežje z domačimi potrebščinami, toda po izkušnjah našega štiritetnega žitja, odkar imamo skupno državo, bi se po dosedanjem delovanju naših državnikov njegove ideje ne mogle realizirati, ker, kakor se uvidi, oni ne bodo še kmalu imeli smisla za tako obširne projekte industrije, osobito ker g. Savič računa vedno le na državno financiranje.

Res je, da bi to bilo najbolje, če v zame vso zadevo država v svoj zvršni program, toda pogledimo si zadnje narodno skupščino, koliko bi bilo v njej narodnih poslancev, ki bi sprejeli ta finančni načrt, kakor si ga je zamislil g. Savič. Uverjen sem, da bi se v prejšnji skupščini ne dobilo morda komaj 1/4 poslancev, ki bi se jih moglo pridobiti v votiranje takega milijardnega posojila, dasi bi bil kapital vsekakor plodonosno naložen. Izvajanja g. Saviča bi se morala vsekakor upoštevati, toda pri narodni skupščini, kakotšna je bila prej, bi bilo to nedosegljivo, ker je ista obstojala iz večine, ki predstavlja agrarstvo, katerega je baje 80% v naši državi, bi za tako velike finančne operacije ne bilo dobili, že z ozirom na to, ker agrarstvo ni naklonjeno ne industriji kakor tudi ne obrti, čeprav ravno industrija in obrt donata največ k državnim dohodkom, zato bi bilo treba v kmetijskih strokovnih listih in agrarnih organizacijah upeljati istotako strokovno razpravo o pomenu obrtne industrije z ozirom narodnega gospodarstva v slučaju vojne.

Našim agrarnim politikarjem se more dokazati, da se tam kmetijstvo najlepše in plodonosno razvija, kjer gre isto, vspešno z industrijo, to nam svedočijo države kakor Češka, Nemška, Francoska itd.

Glavna točka pa, radi česar sem se oglašil v tem listu, je pa to, g. Savič želi vso industrijo centralizirati v sredni države, da celo to omenja, da bi se nekatere že obstoječe tovarne preselile

iz Slovenije dol v Bosno ali celo morda v Macedonijo. Na tem vprašanju se pa težko porazumeti, sicer za okoliščine, ki jih g. Savič omenja radi morebitne vojne, opravičujejo v njegovem izjavanju, toda gospodarski interesi Slovenije so pri tem tako kruto prizadeti, da naša pokrajinska oblastva in sploh Slovenci na to nikakor ne bi mogli pristati, kajti pri nas se narod do 50% preživlja z industrijo in obrtjo; kje naj potem Slovenci vzamemo ali dobimo življenjske pogoje za naš obstoj? Kmetijstva ni toliko pri nas, da bi se ljudstvo moglo preživeti, edini zaslužek, ki ga in s katerim se naš narod preživlja, izhaja iz obrti in industrije. V dokaz temu hočem navesti nekatere primere kako bi se narod preživljal z še tako intenzivnim agrarnim programom in delom v krajih kakor so Zidani most, Jesenice, Kropa, da še posebno ne povdarjam Trbovlje, Hrastnik itd. Na takem in prilično enakem terenu ne pomaga k žitju naroda nikak agrarni program in naj bi bila tam državna podpora še tako izdatna. V takih krajih je edino mogoči življenjski faktor »industrija«.

Pa ne samo v teh navedenih pustih krajih omogoča obstoj revnejših slojev le industrija, tudi kraji, ki so iz agrarnega vidika izdatno boljši, tudi tam povzdiguje žitje našega ljudstva le industrija. Kaj bi bil n. pr. naš Šoštanj brez lepe industrije, kaj Polzela in več takih še dokaj rodovitnih krajev bi bilo naštetih, v katerih bi samo kmetijstvo le životarilo preborno življenje in vse to ali pa vsaj deloma tega, kar nam daje življenjski pogoji, misli g. Savič, da bi bilo najbolje prestaviti v sredino države. Verjamem, da ne morda vsled kakih egoističnih namenov ampak vsled morebitne vojske. In kaj naj se potem ustvari iz Slovenije? Zemlja kakor sem omenil ni rodovitna, industrija bi prenehala, s tem bi naša pokrajina osirotela tako, da bi se narod moral iz domače grude, na kateri živi že nad 1000 let, izseliti v kraje, kjer mu bi bil ali omogočen življenjski pogoji ali bi pa nastala druga možnost, vsled katere bi tuji znali spretno izrabiti naše fizične in naravne moči. Poslužili bi se v tem slučaju v prvi vrsti Nemci, isti bi ne glede, da smo ob meji ob naših rekah in narodnih zakladih ustanovili novo lepo industrijo, osobito ker bi imeli največje delavne moči na razpolago. Ta nemška industrija bi v prvi vrsti raznarodila naš narod to je gotovo, kar nam dokazuje stoletna izkušnja. Prišli bi ti Nemci z najboljšimi strokovnjaki in s potrebnimi kapitali, kateri bi uničili v naši državi na novo ustanovljeno narodno industrijo, iz tega razmotrivanja nikakor ne gre, da bi vsled tega, ker smo sedaj slučajno ob meji, se naša industrija pokopavala, ravno nasprotno bi moralo biti. Ne rečem, da bi se na novo ustanovljena težka industrija ne snovala po načrtih g. Saviča, kjer se nahaja mnogo boljše in primerne rude in katero industrijo potrebujemo zelo nujno, da ne bomo obsojeni na Bog ve še koliko vekov, milijarde našega denarja plačati za tuje izdelke, ker si vse to lahko sami ustvarimo. Razume se, da se danes to upoštevanje nahaja še v predstidijah, toda vsekakor se jih bo moralo enkrat realizirati in zaradi tega moramo biti Slovenci budni.

Politične vesti.

Pri nas in drugod. Krajevna organizacija »Heimatchutz« - »Verbanda« v Dobri vasi v Podluti je napadla zahrbtno dva Slovence akademika, Josipa Vedenika ter domačina Ivana Topiča. Med divjim zmerjanjem so vdrli s samokresni oboroženi mladenci v gostino pri

Maletu, kjer sta imenovana sedela, ter in zgrabili. Posrečilo se jima je iztrgati se ter pobegniti na cesto, kjer ju je čakala že druga tolpca, ki je streljala za njima. Cela banda je šla nato na dom Vedenika. Ko se je imenovani približal, so ga zgrabili ter začeli obdelavati s pestmi in palicami po glavi. Vedeniku se je posrečilo z nova iztrgati se in oddati s pištolo dva strela v zrak, nakar so junaki popihali. Zadeva je prišla pred sodišče in nemški koroški sodnik je razsodil, pa izako. Navzočih je bilo pet obtožencev zaradi zavratnega nočnega napada in lahne telesne poškodbe. Napadalec je opozarjal na težke okoliščine, pod katerimi je dobil telesne poškodbe, toda sodnik je izjavil, da ga okoliščine nič ne brigajo, za njega je samo meročajna zdravnikova izjava glede lahne telesne poškodbe. Obtoženci so bili obsojeni eden na tri dni zapora ali 100.000 kron, dva sta dobila po dva dni, drugi so bili oproščeni. Vidi se, da Nemci niso tako nedolžni, kakor jih skušajo nekateri listi po dogodkih v Celju slikati. Koroški Slovenci imajo res žalostno usodo, ko nimajo niti enakopravnosti pred sodiščem, kar je najsvetejše načelo svobodne kulture. Naši Nemci naj še jadikujejo, ko se jim tako dobro godi, da že sami ne vedo, kaj hočejo.

Iz volilne borbe. Dne 10. tm. so dolgo konferirali Pašič, Vujičič in Jovanovič o volilni akciji in inštrukcijah radikalnim organizacijam v notranjosti Srbije glede pobijanja Protičevega volilnega gibanja. Med somišljeniki demokratske stranke v Srbiji se pojavlja razpoloženje za volilne kompromise proti Protičevcem. Radikalci se še vedno pogajajo nadalje z Nemci radi volilnega sporazuma in upajo, da bodo ugodno zaključena. Tudi dr. Sajovic iz Kočevja se je mudil v Beogradu in hoče postati kandidat. Član glavnega odbora nemške stranke dr. Perz se je odpeljal v Slovenijo, da se dogovori s takajšnjimi nemškimi voditelji. V Glino je bilo odposlanih okoli 100 orožnikov radi Radičevega zborovanja. Oblastvo je dovolilo skupščino, ker se jim je zjamčilo, da guberniki ne bodo napadali edinstva države in kraljeve osebe. Kakor poroča »Novi list« iz Novega Sada, se tudi dr. Korošec približuje Protičevcem. V Ali Bunaru v Banatu so Rumuni sklenili na volilnem shodu, da postavijo samostojno listo, kateri sklep pomeni nov poraz za radikalce, ki so menili, da dobijo Rumune zase.

Radičev proglas. Vodja hrvatske seljačke stranke Radič je izdal na narod proglas, v katerem zatrjuje, da se je ob prevratu zaznamovala Hrvatska, Slavonija, Dalmacija in Medjimurje kot suverena država. Radič je mnenja, da bode od 600.000 hrvatskih volilcev najmanj 400.000 glasovalo za republiko ter da bo dobila seljačka stranka od 68 mandatov, ki pripadejo Hrvatski, 50 mandatov.

Italija odobrila santmargheritske konvencije. Po kratkem uvodnem referatu se je pričela dne 10. tm. v italijanskem parlamentu diskuzija o santmargheritski pogodbi. Republikanci so precej nasprotovali, a Mussolini jim je odgovoril, da so takrat sami soglašali. Zlasti zgovoren je bil republikanec Chiesa. O santmargheritski pogodbi je Lucci ugotovil, da je bil Mussolini prisiljen vzdržati isto ideologijo, kakor njegov prednik.

Poincaré v škripcih. Poincaré je razpravljal 10. tm. z belgijskim ministrskim predsednikom Jaspardem o ruhrske akciji, do sporazuma ni prišlo. Sklenilo se je edino, da nemški drž. ministri, niti ministri dežel ne smejo priti v zasledeno ozemlje, ker bi to v vseh krogih vzbujalo nevarna razburjenja. Iz gotove strani se zatrjuje, da želi Poincaré konec ruhrske akcije. Izhod bo težko najti.

Rusi napovedujejo novo svetovno vojno. Krasin in Cicerin prideta v Berlin, kjer bosta konferirala z nemškimi kancelarjem in nemškimi zunanjim ministrom. Po vesteh »Berliner Tageblatt« je izrazil Trocki dvom, ali bo to spomlad mogoče preprečiti vojno. Kakor vse kaže, se sovjetska vojska pripravlja z veliko naglostjo. Posebno se zanimajo boljševiki za trdnjavo Smolenskov na poljski meji. Iz Bukarešte prihajajo poročila, da je dal Trocki ukaz vsem armijam ob rumunski meji, naj bodo pripravljene za ofenzivo proti Poljski in Rumuniji.

Smirna zaprta z minami. Kakor javlja »Reuterjev urad« iz Londona, so Angleži zaprli dohod k Smirni z minami, edini kanal, ki je prost min, leži v neposredni bližini obrežnih baterij.

Vprašanje Memela. Litavsko predsedništvo je obelodanilo naredbo litavske vlade, da se morajo vsi Litavci, ki so prišli v memelsko področje ter so sodelovali pri zadnjih dogodkih, takoj vrniti v Litvo, drugače bodo po predstojalnih zakonih kaznovani.

Pred spopadi zaveznikov s Turki. Zavezniške vojne ladje v Smirni so dobile nalog, da ostanejo v pristanišču ne glede na turške odredbe. Turki so zavrnili protestno noto zaveznikov in vstrajajo na svoji zahtevi, da morajo zavezniške vojne ladje zapustiti Smirno. Angleške ladje se bodo branile z orožjem in v slučaju turškega napada bombardirale Smirno.

Celiske novice.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

V četrtek, dne 8. t. m. in v soboto, dne 10. t. m. se je uprizorila na celjskem gledališkem odru Dreyerjeva drama »Sedemnajstletnik«. Pod spretnim vodstvom vzorno nastudirana, je dosegla po vsebini lep, po temeljiti poglobitvi vsakega posameznega igralca v svojo ne baš lahko vlogo pa naravnost sijajen uspeh. Iz našega odra, lahko rečemo to brez vsakega laskanja, je izginila pri dobri razdelitvi vlog in pri primerni disponiranosti igralcev že vsaka sled diletantizma. Obisk gledališča je najpraviše merilo za lep napredek domačinov, ki daleko nadkrikuje vse one poklicne igralce, ki so igrali svoj čas na celjskem gledališkem odru, ko so nam bila vrata Muzinega svetišča radi nacionalne nestrpnosti zelo močno zaprta. Viden napredek članov Dramatičnega društva si je ustvaril zanesljiv kader zvestih prijateljev, gledališki prostori, zlasti pri premierah, postajajo že pretesni. Tudi to pot so bili razprodani.

Dejanje se vrši v idilični nemški pokrajini, na posestvu vpokojenega majorja Wernerja pl. Schlettowa. Naderjeni in za vse lepe umetnosti, zlasti za godbo in slikarstvo vneti gospodar uživa tu po prestali očesni bolezni svoj predčasni pokoj. Vzorno mu gospodinja in ga neguje njegova žena Anemarija, stari Schlettow, vpokojeni polkovnik, pa deli tiho srečo s svojimi potomci. Nekega dne pričakujejo sedemnajstletnega sina Friederja, ki pride kot kadet na počitnice. Popolnoma nepokvarjen obožuje svojega očeta, ničesar si nimata prikrivati. S Friederjem se pa pripelje na posestvo tudi sestrična majorjeve soproge, Erika pl. Gellenhofen. Z njenim prihodom se začnejo zbirati nad srečno hišo temni oblaki. V divjem njenem srcu vzplamti stara ljubezen do majorja, zalezuje ga neprestano v svoji mačji naravi, dokler se ji ne uda. Iz nedolžnih oči sedemnajstletnega Friederja pa žari ljubezen do mladega razposajenega dekleta. A ta ljubezen najde kmalu bridko prevaro. Sin zasači očeta z Eriko, ko se domenita za sestanek v paviljonu. Njegova nepokvarjena in sentimentalna duša ne prenese, da se je varal v očetu in dekletu, sklene torej žrtvovati v skrajni obupnosti in potrtosti samega sebe. Ko praznuje cela hiša bogato žetev v veselju in vrisku, najdejo sina ustreljenega pred paviljonom. Obupani materi se pa šele sedaj odprejo oči, vendar končno v svoji dobrosrčnosti odpusti možu in Eriki.

Režija in igralci so pokazali s to uprizoritvijo prav lepe zmožnosti. G. Pfeifer je bil v vlogi majorja Wernerja pl. Schlettowa zelo naraven, njegova žena Anemarija (ga. dr. Kalanova) izredno simpatična že po vlogi, a popolnoma sigurna v vsakem nastopu, kadet Frieder je naravnost briljiral, stari Schlettow pa je s svojim dobrodušnim igranjem zopet dokazal, kako mu odgovarjajo karakterne vloge. Brezdvomno je vloga Erike pl. Gellenhofen zelo težka, zahteva mnogo temperamenta in rutine, da se pravilno kreira ta čudavi in redki značaj. Gdč. Vorbachova se je sijajno živela v vsebino in celotni potek dejanja, zato je ostala tudi v celi igri na višku. Pri reprizi sicer ni bilo v avditoriju prave discipline, zato pa so bili igralci obdarovani v znak priznanja ter hvaležnosti s cvetjem in šopki.

Pohujšanje v dolni šentilorski. Ob zaplembi št. 14 »Nove Dobe« je bilo že nekaj številk našega lističa v mestu po trafikah in pri posamnikih. Policija ga je na ukaz oblasti energično pobrala. Ker je pa le mogoče, da je »Nove Dobe« že kdo čital in se že pohujšal v državnem smislu, je g. Krokodil, ki notice iz Celja v »Naprej« podpisuje, zelo hud. Pa smo še kodaj v skrbeh, da nimamo skrbnih čuvarjev reda in rada in državne oblasti. Saj to ni tako, kedar odročemo mi, koj so drugi zato, morda tudi bolj energični. Mi smo se naših grehov izpovedali, obudili smo že tudi popoln kes, nam je tudi že odpušeno. »Napreju«, ki je v skrbeh radi našega pohujšljivega dejanja; pa prorokujemo popolno odpustke brez občajne pokore za dan 18. marca 1923. Kakor čujemo, bo največ odpustkov socialistom podelil g. dr. Novačan, ki je stesal že tako veliko republikansko volivno škrinjno, da se bodo v njej vsi socialisti potopili z vsemi svojimi »kisti« in republikanisti, s katerimi so še pri zadnjih volitvah slepili ljudstvo.

Kateri pek ima v Celju najtežji kruh?

To bi rad od uredništva »Nove Dobe« izvedel »Naprejev« dopisnik iz Celja. Boga mi, ne vemo. Menili smo doslej, da pečejo vsi peki v Celju jednako težke štruce in žemlje, kakor odgovarjajo uradno predpisani teži in ceni. Kdor se pregreši v tem oziru, pa je kaznovan, ako ga kdo toži oz. naznaní policijski oblasti. Da bi pa katerikoli pek v Celju iz socialnega čuta pekel težji in cenejši kruh, kot je predpisano, tega zares nismo še slišali. Ker pa celjski »Naprejev« dopisnik to gotovo ve, ga prosimo, da nam pove, če je morda to g. Koren, da to zaslužno razglasimo tudi v našem listu, da zvedo to tudi tisti, ki naš list bere, da se poslužijo dobrote, ki naj pride prav vsem revežem v korist, ne samo socialdemokratskim.

Mestna plinarna. Podjetja, koja ima mestna občina v lastni režiji, so z malimi izjemami pasivna, izvzemši elektrarno in vodovod. Najslabša v tem pogledu je pa bila dosedaj mestna plinarna. Ista že pred vojno ni bila dobičkanosna, ampak se je vodila s tako kalkulacijo, da se je jedva držela na površju. Po preobratu pa, ko nismo mogli več dobiti Ostrovskega premoga, za katerega je bila stara plinarna urejena, je šel deficit tega podjetja vedno globokeje, ker se z domačim premogom ni moglo doseči več kakor 10% plinove množine, je pa ta primanjkljaj zadobil vedno večje dimenzije in tako je postal minus samo za leto 1922 nad 50.000 kron. Z novo dvojninsko napravo, katero si je dala mestna občina napraviti, je to gospodarstvo navzdol pač nekoliko ustavilo, dasi bi ista zamogla dokaj plodonosna postati, če bi se meščanstvo poleg dane udobnosti, ki jo da plinska kurjava, tudi začelo računati s primanjkljaji, katere končno le moremo vsi sloji nositi, bodisi v eni ali drugi obliki. Pri sedanjem konzumiranju plina, ki znaša ne celih 5000 m³ na mesec, je rentabiliteta nemogoča. Konzumirati bi se ga moglo najmanj do 6000 m³, kar je v našem mestu vsekako mogoče, če bi različne rodbine upeljale kuhanje na plin in pri odjemu 7000 m³ bi bilo mogoče ceno plina najmanj za 20% znižati in pri 8000 pa bi se dala cena prilično za 50% znižati, kar bi vsaka gospodinja lahko zračunila, da bi ta plinska kurjava bila cenejša kakorkoli si bodi druga. Iz tega se jasno razvidi, da smo si meščani sami krivi, da moramo primanjkljaje sami indirektno kriti, ne da bi imeli od tega kaj haska. Priporočati bi toraj bilo, da se meščanstvo z večjim zanimanjem poslužuje te nove naprave, da se v bodoče ne bi bilo treba vsaj v tem vprašanju bati primanjkljajev, za katero se kritje mora najti. Tudi se je sprožilo vprašanje, če bi se morda plinarna zamogla prodati zasebnemu podjetju ter da bi bila občina sodeložna z investiranim kapitalom. To vprašanje je pa zelo dalekosežno ali morda celo nedosežno, ker bi se težko našlo kapitalistično podjetje, katero bi zamoglo razpoložljivo napravo plodono izkoristiti. Ne bode torej najbrže preostajalo družega, kakor že gori omenjeno, da si pomagamo sami, da tako rešimo obstoj naše plinarne, katera je v industrijskem kakor tudi zasebnem in mestnem interesu, da ista ne-le obstoja, ampak jo

dvigujemo na višek svoje možnosti donosa, s čemur bi vsi skupaj izdatno pripomogli k zboljšanju mestnih financ.

Ivan Rebek.

Narodna in kulturna društva celjska in okoliška so imela v soboto 10. tm. v Narodnem domu zborovanje, da zavzamemo svoje stališče napram zadnjim celjskim dogodkom in zakulisni kupčiji vladajoče politične stranke v obrambo naših narodnih institucij in pridobitev po preobratu. Zborovalci so sprejeli soglasno sledečo resolucijo: **Podpisani narodna društva v Celju in okoliški vidijo v dovoljenju vsenemških vseb, ki niso zbirališče za zabavo pravih Nemcev, temveč sestanki po vsej Sloveniji raztresenih odpadnikov slovenskega naroda, provokacijo domačega slovenskega življa. Mi, ki smo še pred par leti trpehi pod od prejšnje države vzdrževanim gospodstvom teh elementov, vemo, da je njihova ljubezen do naše države le navidezna in zato odločno obsojamo, da se z dovoljevanjem takih prireditv omogočuje tem drobcem, ki bi sicer morali preji ali slej izginiti, vzdržanje in negovanje stikov z mozemskim nemštvom. Narodna društva kot varen tolmáč narodovega čustvovanja ter sihnega in globokega ogorčenja širokih vrst prebivalstva brez ozira na strakarsko pripadnost protestirajo, da se dovoljujejo take slavnosti, obžalujejo udeležbo predstavnikov narodne vojske na takih prireditvah in svarijo pred ponovitvijo enakih dovoljenj, posebno v krajih, ki so bili pred preobratom narodnostno ogroženi. Konečno povdarjajo na ves glas, da slovenski narod ne dopusti na noben način in pod nobenim pogojem, da bi se žrtvoval na kakoršenkoli način in v katerikoli namene narodnostne pridobitve, priborjene v potokih krvi, ker so s favoriziranjem narodnega odpadništva v obmejnih krajih resno ogroženi tudi državni interesi. Slede podpisi 30-tih narodnih in kulturnih društev.**

Sokolska maškerada v Narodnem domu je potekla nad vse pričakovano lepo. Vsi prostori so bili natrpano polni. Samih mask je došlo blizu 200. Zastopane so bile vse noše. Vajeni smo bili videti elegantne, okusne maske, toda letošnja maškerada je nadkrilila vse dosedanje. Občinstvo je bilo izvanredno dobro razpoloženo. Saj kako bi tudi ne bilo? Zbrano je bilo vse slovensko čuteče meščanstvo. Videli smo zastopnike raznih uradov, vseh naših uglednih zavodov in korporacij. Naše vrle narodne dame, sestre Sokolice in bratje Sokoli so se z veliko požitvalnostjo potrudili, da nudi ljubiteljem Sokolstva čim največ razvedrila. Posrečilo se jim je. Žal nam je edino, da je moralo nekaj občinstva oditi, ker ni našlo prostora. Plesni venček je bil uvod, maškerada sijajen zaključek. Dva lepa večera, ki ostaneta v spominu. Celjski Sokol do danes ni imel prireditve, ki bi se slabo obnesla. Ko o tem razmotrivamo, se nam zdi, da je baš sedaj celjsko občinstvo posvetilo naši prireditvi posebno pozornost in naklonjenost. Celjanke, Celjani hvaležni smo Vam zato. Samo-obsebi umemo, da se spominjamo istotako onih, ki so prišli iz bližnje in daljne okolice. Hvala Vam vsem. Sestre, bratje, predvsem telovadke in telovadci! Vso zimo smo bili marljivi v telovadnici, želeli smo si le, da se enkrat prisrčno razvedrimo. Zgodilo se je. Naš cilj je bil in ostane večno edino isti: značajnost, zvestoba v Slovanstvu je naš spas. V zdravem telesu, zdrava duša. Naše delo v telovadnici bomo podvojili, potrojili, tako hočemo in tako moramo. Za nami stoji množica naprednega, slovenskega meščanstva. Dokazimo, da zaslužimo, da z nami simpatizirajo. Sestre, bratje! Na svidenje poleti, ko bomo polagali letni obračun na telovadišči. Zdravo!

Smrtna kosa. Umrla je dne 11. tm. v Prešernovi ulici g. Mela Orel, soproga majorja, v 33. letu starosti. Cenjeni rodbini naše sožalje. — V javni bolnici je umrl trgovec Franc Šarlah v starosti 45 let.

Vsem javnim nameščencem! Ako kedaj, je prav gotovo skrajno potrebno danes, da stojijo javni nameščenci brez izjeme z ramo ob rami v sklenjeni vrsti, da si pribore eksistenčne pogoje, ki jim gredo v oči gled njihovega za državo eminentno važnega položaja. Kar je bilo do sedaj neuspehov, gredo brez izjeme vsi na rovaš razcepljenosti in nediscipliniranosti javnega nameščencstva, ki

ni znano dovolj kompaktno in energično povdariti svojih zahtev. Pustimo vse predsodke, strinjamo se vsi v eno falango! Najbolja akcija, ki jo razredčita naše vrste je ukinita vsled sklepa občnega zbora, Evidenca je v teku. Naj ne bo javnega nameščencev, ki bi ne bil član društva javnih nameščencev, ki bi ne hoteli podpreti tačasnega odbora moralno in gnotno z malenkostno 1/2 letno mesečno članarino 3 Din. Prijave sprejemajo pooverjeniki. Odbor.

Celjska podružnica Jugoslovanske matice bo imela svoj letni občni zbor v petek, 2. marca, ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma ter vabi vsi potom vse člane, da se blagovoljivo udeležijo. Vspored bo običajen. Objavimo ga pravočasno. Vsak zavezanec Jugoslovanske matice, kaj pomeni Jugoslovanska matrica, kako nam je skrbeti za to ustanovo, ki trbo bratsko tolaži naše najbednejše bratke tam preko. Rodoljubi, apelujemo na vašo ljubezen do nesrečnih krvnih bratov ter vas lepo prosimo, da se zborovanja gotovo udeležite, — a ne le kot poslušalci, pač pa pridite kot svetovalci ter prinesite nam novih misli in novih predlogov, ki nam bodo delo lajšali ter omogočili uspehe. Treba nam živega, požrtvovalnega dela, zakaj potrebe silno rastejo ter nas zovejo na skrajni odpor! V tem imenu kličemo: Bratje! pridite vsi!

Dve obsodbi pred celjskim okrožnim sodiščem. V Artičah, v gostilni Josipa Klemenčiča je bila večja družba artičkih fantov, ki so pili litero za litrom. Vino jih je tako razgelo, da so se začeli pripraviti in pretepati. Tekom pretepa sta zabodla Franc in Janez Novak parkrat Martinu Vahčiču nož med rebra. Zaradi tega je bil obsojen Janez Novak na eno leto, njegov brat France pa na 6 mesecev težke ječe. V septembru so se stekli fantje vsled preveč zavžitega alkohola v Uličnikovi gostilni v Orešju. Štefan Pilko je bil ranjen na glavi, pri levem očesu, decemem ustnem kotu in na želodcu, kar mu je povzročilo smrt. Krivci, vinčkar Rudolf Šoštar je bil vsled tega obsojen na eno leto ječe, kolarski vajenec Jurij Vlahovič na 10 mesecev in delavec Viktor Vlahovec pa na 8 mesecev ječe.

Aretriran je bil 10. tm. od celjskih orožnikov Franc Jelen, ki je izvršil več vplamskih tatvin. Jelen je znan že kot star tat.

Kino Gaberje. Torek 13. zaprto. Sreda 14., četrtek 15., petek 16. in sobota 17. febr. »Leteči auto«, I. epoha.

Dopisi.

Šmihel pri Šoštanju. »Cerkev — Orlovski dom.« Ko je prišel Kristus v Tempel v Jeruzalem in našel v svetišču kupčevalce, ki so zlorabljali svetišče v svoje dobičkanosne namene, je v sveti jezi vzel bič in izgnal oskrunjevalce svete cerkve. — Žal, da dandanes ne hodi več Kristus po svetu inel bi mnogo opravka po naših cerkvah. — Pri nas na primer so napravili iz cerkve čisto navadno orlovski dom. Na vseh cerkvenih vratih vidiš namesto križa razne plakate in vabila na orlovske veselice. Pri prkihi namesto besede božje, so politični govori, agitacija za orle, časopise, popolni volilni shodi itd. Kaplan Grič je vrgel duhovniško suktnjo proč in oblekel orl. kroj. Ministranti morajo streči ne v cerkveni, ampak v orlovskem kroju. Za cerkvene parade ni več Marijina družba, ampak orli itd. In potem še pravijo da vera peša. Res je, da peša ali po komu? Dajte nam duhovnikov, koji so res namestniki Kristusovi, kateri bodo nam oznanjevali besedo božjo in nas utrjevali v veri, ne pa cerkev in vero zlorabljali v umazane pohištne namene. Cerkev smo postavili in jo vzdržujemo vsi farami in ne dopustimo, da se na tem najsvetejšem mestu žali naš verski čut. Ali kn. šk. ordinarijat res nima moči, da se tem zlorabljanjem napravi konec. Mogoče še to odobruje? Naj se izjavi jasno, da se bodemo vedeli ravnati, ker žaliti in izzivati se ne pustimo več in hočemo svoje pobožnosti opravljati tako, kot se spodobi. — Za danes to. Drugič več.

Dnevna kronika.

Cenjene naročnike prosimo, ki še niso poravnali naročnine v tekočem letu, kakor tudi za pretečeno leto, da isto

v najkrajšem času store, ker bi se jim moral sicer list ustaviti.

Uprava »Nove Dobe«.

Zdravniško društvo v Mariboru je imelo 8. tm. svoj redni občni zbor. Pri volitvah moramo naše poročilo v toliko popraviti, da je bil izvoljen predsednikom dosedanjí velezasluzni predsednik g. dr. Jankovič v Mariboru, za podpredsednika pa g. dr. Bergmann iz Žalca. Obe izvolitvi sta se izvršili enoglasno, med tem, ko je kazalo, da pride do hujšega boja med liste A (odborova lista) in listo B (lista nemških zdravnikov), slednja je propala samo z desetimi glasovi.

Narodna združenja v Ptuj so poslala pokrajinskemu namestniku sledečo spomenico: Gospodu pokrajinskemu namestniku v Ljubljani. Kot svojedobnemu manjšinskemu delavcu Vam je znano, da se je bojeval v Ptuj najbolj brezobziren boj od strani nemškutarških elementov napram slovenskemu narodnemu življu, ker je tukaj vodil kampanjo vodja nemškutarstva v Sloveniji. Naravno je tukaj prišlo do najhujših izbruhov sovraštva napram Slovencem, n. pr. leta 1908, ko je po ptujskih ulicah tekla slovenska kri. Po prevratu se je začela počasna asimilacija raznorodnih življev ter s tem vračanje izgubljenih sinov k prvotni materi Sloveniji. Pot evolucije nemškutarstva v jugoslovanstvo smo smatrali za edino vredno naše kulture in naše civilizacije ter smo načelno nasprotniki brahijalne sile napram mnogostoletnemu tlačitelju. To pot evolucije pa prekinja vlada v zadnji dobi s svojo protinarodno politiko. Naši narodni nasprotniki so vsled te politike dobili novo hrbenico, z nava urejujejo že zrahljane vrste odpadnikov ter ustvarjajo skienjeno sovražno falango proti nam. V lastni narodni državi moramo preiti mi v intenziven narodnostni boj proti narodnemu sovražniku in proti lastni vladi, ki ga štiti, da branimo severno mejo naše ujednjene države. Mi obsojamo to protinarodno in protidržavno postopanje naše vlade. Z prav malimi izjemami je ostal nemški mentalitet neizpremenjen, kot je bil pred prevratom. V interesu nacije in države zahtevamo, da se vodi v naših obmejnih, narodno še vedno ogroženih krajih, jugoslovanska nacionalna politika ter se zabrani tujim življem iredentističen pokret, ki se začasno skriva v nemškutarških družabnih prireditvah. Pristni Nemci radi maloštevnosti pri teh prireditvah sploh ne morejo priti v poštev. V slučaju, da bi vlada vstrajala na svoji dosednji politiki, absolutno odklanjamo odgovornost za vse posledice. Slednje podpisli 20-tih narodnih, kulturnih in političnih organizacij.

Pri volitvah v višji šolski svet zmagali napredni kandidati. Dne 10. tm. se je vršil pod predsedstvom viš. šol. nadzornika g. dr. Poljanca skrutinji za volitev v višji šolski svet. V skupini srednješolskih učiteljev so zmagali napredni kandidati in sicer prof. dr. Ljudevit Pivko (Maribor) in Fr. Jeran (Ljubljana), kot redna člana; prof. Fr. Mravljak (Celje) in A. Lovšne (Ljubljana) pa kot namestnika. Napredni kandidati so dobili po 97 glasov, klerikalni kandidati pa po 76.

Požar v tržaški klobučarnici. Stanovalci prvega nadstropja v ulici Roma so zapazili, da se vali črn dim skozi strop. Kmalu so ugotovili, da je izbruhnil silen požar v spodaj ležeči klobučarnici Gaetana d'Amore.

Grozna rudniška nesreča. V rudniku Pawson se je zgodila velika katastrofa. Več sto delavcev je zasulo. Dne 9. tm. so potegnili 97 trupel ubitih rudarjev iz rovov.

Samomor v kavarni. Pred par dnevi ponoči se je zastrupil v neki tržaški kavarni brezposelni Ivan Škerl. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico, kjer je čez par ur umrl. Življenje si je vzel radi pomanikanja.

Veleselj za dragulje v Stutgartu. Nemški konzulat v Zagrebu naznanja tuk. trgovski in obrtniški zbornici, da se vrši osmi veleselj za dragulje, ure, zlate in srebrne izdelke v Stutgartu od 22. do 28. februarja 1923.

Posvetovanje gospodarskih interesentov se je vršilo pred nekaj dnevi v Trgovski in obrtniški zbornici za Slovenijo. Razpravljalo se je o vprašanjih, ki se tičejo ureditve plačil raznih mednarodnih plačilnih obvez. Neposredni povod sestanku je dal predlog Zadrzne Zveze v Celju. Zastopani so bili odpo-

slanci našega združništva, hranilništva, bankarstva, industrije in trgovstva. Po vsestranski razpravi, katere so se, temelje poročila zborničnega tajnika g. dr. Windischerja, udeležili gg. odvetnik dr. Jos. Hacin, zadržna ravnatelj g. dr. Basaj, Janko Lesničar, ravnatelj g. dr. Fran Pavlin in dr. Fran Černe ter načelnik g. Zebal, so se storišoglasno sklepi, kateri se predložijo v posebni predstavitki pristojnim mestom v Beogradu.

Italijanski diplomat dosmrtno ponesrečil. Baron Aliotti, bivši italijanski poslanik v Sofiji, Pekingu in Tokiu se je 9. tm. smrtno ponesrečil. Med Rapallom in San Benedettom se je na enem kolesu avtomobila zlomila os, vozilo se je prevrnilo in baron Aliotti je priletel z glavo ob cestni kamen ter na mestu obležal mrtev.

Röntgen †. Iz Monakovega je dospela vest, da je 10. tm. umrl tamkaj svetovnoznan izumitelj röntgenovih žarkov tajni svetnik in univerzitetni profesor dr. Viljem Konrad Röntgen v starosti 78 let. Dr. Röntgen je bil rojen 27. marca 1845 v Lennepu. Svoje študije je dokončal v Curihu. Leta 1874 se je habilitiral na univerzi v Strassburgu. Njegovo ime je zaslovelo po vsem svetu, ko je odkril l. 1896 takozvane X-žarke.

Ali ste že plačali Plaminski koledar za leto 1922 in 1923? Ako ne, najvljudneje prosim, da to nemudoma storite. Vsled ogromne množice še neplačanih izvodov ne morem poravnati tiskovnih stroškov. Kdor ne namerava plačati poslani mu letnik 1923 naj mi ga blagovolji vsaj vrniti, da istega pošljem drugim plačujočim interesentom, ki jim, ker imam samo še par komadov, ne morem ustreči. — Rotter, Maribor.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Po razpisu generalnega inšpektorata ministrstva financ v Beogradu z dne 24. januarja 1923 l. broji 2955 morajo pooblaščen denarni zavodi vse izpiske iz registra prodanih deviz ter izdanih potrdil (overenj), ki so jih doslej vpošiljali odboru pri Narodni banki za promet z devizami in valutami, od 1. januarja 1923 dalje pošiljati neposredno generalnemu inšpektoratu ministrstva v Beogradu.

Ministrstvo Prosvete je s predmetnim razpisom odredilo, da se učencem, ki so že vpisani v šole v inozemstvu iz vseh krajev razum Južne Srbije sme vidirati potni list za vse države razum Madžarske. Za Madžarsko se ne more nobenemu dijaku izdati potni list za potovanje v svrhu šolanja brez odobrenja ministrstva prosvete. Istotako se ne more nobenemu učencu, ki odhaja prikrat v šolo v inozemstvo izdati potni list brez odobrenja rečenega ministrstva. Ta odredba velja za vse dijake iz krajevine SHS.

Prosveta.

Ljubljanski Zvon 1. štev. novega letnika je pravkar izšla. Odlikuje se z zelo mnogovrstno vsebino. Dr. I. Glonar je objavil stvarno in zanimivo pisan članek »Lepa knjiga«, v katerem se je lotil pri nas doslej še popolnoma nenačete vprašanja o zunanji knjižni opremi. Članek si bo s pridom prečital ne samo vsak tiskarnar, založnik, stavec, pisatelj, marveč tudi vsi, ki umejo ceniti pomen lepe knjige. Vseučiliški profesor dr. I. Prijatelj nas uvaja v poezijo »Mladice Poljske«. Članek, katerega začetek nam nudi pregled preko evropskih literarnofilozofskih in umetnostnih struj pred simbolizmom in dekadenco, ni za čitatelja samo instruktivnega pomena, temveč mu nudi naravnost umetniški užitek. Z napetostjo pričakujemo nadaljevanja te nad vse zanimive razprave. V »interviewu« nam je Janko Kralj podal nekaj odgovorov slikarja Fr. Trajnka za časa njegovga bivanja v Florenci. Ta »interview« je izredne važnosti za poznavanje notranjega razvoja in stremjenja znanega slovenskega umetnika. Priljubljena slovenska pisateljica Marija Kmetova je pričela objavljati svoj roman »V metežu«. Roman, ki nam v svojem prvem poglavju slika tržaško velikomestno življenje in razdvojenost mlade poročene žene, je pisan v priprostem, naravnem in ljubeznivem realizmu. Romanu bodo zlasti čitateljice Ljubljanskega Zvona gotovo sledile z rastočim zanimanjem. — Ferdo Kozak je priobčil v

intimnem jacobsenskem slogu pisano zgodbo mlade ljubezni, imenovano »Beta povest«. Miram Jarc pa prvi dve poglavji svoje daljše novele »Črni čarodeji«, ki je zajeta naravnost iz vrtncev kaotične sodobnosti. — V pesniškem delu so zastopani Igo Gruden, Alojz Gradnik, R. Peterlin - Petruška in Fr. Albrecht. — V književnih poročilih nam dr. Ferdo Kozak zelo nazorno analizira Cankarjev dramatični prvenec »Romantične duše«, prof. dr. F. B. z veliko pohvalo govori o literarno pomembnem Sovretovem prevodu Sofoklejevoga Kralja Oidipa, univerzitetni profesor Dr. A. Gavazzi pa temperamentno, a povsem opravičeno zavrača šovinistično pobarvane trditve Randijevе itafijanske knjige »La Jugoslavija«. Razaen tega imajo svoja literarna poročila še M. Jarc, A. D., I. Zorec in Dr. M. A. — V Kroniki naj omenimo predvsem glasbeno poročilo komponista J. M. »Iz koncertne dvorane«, v katerem je podana povsem objektivna stvarna in strokovna sodba o najvažnejših glasbenih prireditvah tekom zadnjega časa v Ljubljani. Kakor nam poroča uredništvo, se bodo taka poročila redno nadaljevala. Razaen bogate vsebine januarske številke moramo še pripomniti, da se letošnji letnik Ljubljanskega Zvona odlikuje z zelookusno moderno zunanjo opremo. Opozarijamo torej vse zavedne in kulturne Slovence na to najstarejšo slovensko revijo in jo toplo priporočamo. Naroča se pri Tiskovnici zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Naročnina velja za celo leto Din 90.—

Zgodovina za meščanske šole. I. del: Stari in srednji vek. II. del: Novi vek. Spisal Josip Brinar, ravnatelj meščanske šole v Celju. Ravnatelj Brinar se je lotil z vso vnemo spisovanja šolskih knjig. Za svojimi štirimi čitankami je izdal v zadnjem času novo Zgodovino za meščanske šole in sicer v dveh delih, katerih vsaki tvori za se lepo in precej obširno knjigo. V prvi obravnava pisatelj stvarno starega in srednjega veka, v drugi knjigi razpravlja o dogodkih novega veka notri do današnjih dni. Treba naglasiti, da pomenita obe knjigi velik korak — v razvoju pouka na naših meščanskih šolah. In kar daje knjigama posebno vrednoto, je to, da obdeluje pisatelj zgodovino slovanskih narodov v vse podrobnosti, dočim navaša od zgodovine drugih narodov srednjega in novega veka le toliko, kolikor je njuno potrebno, da ve in zna o njih učence meščanske šole. — Z vso ljubeznijo so obdelana poglavja o postanku hrvatske in srbske države, ravno tako hrvatski kralji, »Srbija na višku moči«, naski sledi doba propadanja jugoslovanskih držav vobče in konečno doba robstva Jugoslovancov. Vsa navedena poglavja so obdelana tako mojstrsko, da se moramo kar čuditi, da je mogel pisatelj na tako malem prostoru toliko dragocenega gradiva namizati. Bil je pač zadnji čas, da je izginila iz naših šolskih knjig vsa nemška in druga tuja navliaka. Naj zajema odslej naša mladina, ki smo jo morali pretežno razviti podonavske monarhijske pitati po večini z imeni neslovanskega duha, zglede in vzore iz slovanske povestnice, da bo znala ceniti slovansko prošlost in se ponášati z odličnimi čini mož, ki jih je rodila slovanska mati. Prvo knjigo sledpa Brinar s kulturo v srednjem veku. Pod tem naslovom razpravlja najprej o kulturi jugoslovanskih plemen, na kar sledi splošen pregled kulture srednjega veka. V drugo knjigo t. j. Novi vek nas uvajajo kmetski upori, reformacija in lutrovstvo na slovenskem. Tudi to knjigo preveva ljubezen do slovanske stvari, kar je takorekoč na vsaki strani opaziti. Treba je vzeti knjigo v roke, ter čitati po vrsti poglavje za poglavjem. So to za naše šole po večini nove stvari, ki ve o njih današnji rod — žalibog — tako malo ali prav nič povedati. Nekaj posebnega je v drugi knjigi »Probujanje in osvobodjenje Jugoslovancov«, poglavje, ki zavzema približno tretjino vse knjige. Pisatelj pričre s Črnim Jurijem, nadaljuje zgodovino vseh jugoslovanskih plemen do najnovejše dobe, a se dotakne pri tem tudi zgodovine važnejših tujih držav. Kot prodzadnje poglavje je »Kultura v novejši dobi« na kar sledi v precej širokih obrisih »Svetovna vojna in Ujedinjenje Jugoslovancov«. Iz trpljenja in krvi zraste svobodna domovina — Jugoslavija. Vsaka beseda, vsak stavek, je tu na svojem me-

BERSON

**GUMENE PETE IN
GUMENE POTPLATE**

ceneje in trajnije so kakor usnene!
Najbolja varstvo proti vlagi i mraza!

stu. Zdi se ti, kakor da gledaš stavbo, ki raste pred teboj in se polagoma oblikuje do svoje velike popolnosti. Knjiga ima na koncu še dodatek. V njem navaja pisatelj na 10 straneh vse glavne točke Vidovdanske ustave. Ravnatelj Brinar je imel s svojo »Zgodovino« zelo srečno roko. Podal je v njej meščanski šoli toliko zlatega zrnja in v tako lepo izbrani besedi, da zasluži veliki njegov trud splošne pohvale. Ustregel pa ni s tem svojim najnovejšim delom samo potrebam meščanske šole temveč tudi o-nim ljudsko-šolskega učiteljstva, ki bo-de s koristjo zajemalo gradivo za zgo-dovinske ure iz njegove Zgodovine, do-kljer ne izide tudi za ljudsko šolo kaj primernege. Novi časi prinašajo nove zahteve in treba bo polagoma tudi tem zahtevam ugoditi. Tudi ljudsko-šolske čitanke ne bodo zmogle gradiva za re-alne predmete ljudske šole; treba bo misliti prej ali slej na uvedbo realnih knjižic, na katere večina ljudsko - šolskega učiteljstva že težko čaka. Za en-krat izpopolnjuje za zgodovinski pouk veliko vrzel v tem pogledu Brinarjeva Zgodovina in je le želeli, da se tudi med ljudsko-šolskim učiteljstvom čim naj-bolj razširi in udomači.

Srbska začetnica. Za Slovence priredil dr. J. Pregeš. Ljubljana 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. knjigi Din 12.—. Srbska začetnica nas najprvo povede in sicer temeljito v cirilico pisano in tiskano. Na 24 straneh nas na nena-vadno natančen metodično dober, pre-gleden in praktičen način seznanja s cirilico in poda enačice za razna pisma znamenja, kakor bo zlasti dobro slu-žilo v praktičnem oziru. Poglavlje o naglasu je obdelano na kratko in to v poljudni obliki, vendar nam nudi dovolj za prvo porabo. Poglavlje »o glasovih« je prirejeno za Slovence nekoliko kratko, a jasno. Sklanjatev nudi vse potrebno, ista števnik. Seveda se iz teh poglavij ne bo nihče perfektno naučil srbohrvaščine, ampak podlago dobi vsak kdor pazno preštudira to knjižico, da bo lahko na tem temelju zidal sam dalje. Glagol je tudi na kratko obdelan, a pridejane vaje (pre-vodi in oblikovne določitve) so prav srečno izbrane. Nepregibne besede so prav instruktivno poglavje, iz katerega se bralec marsikaj nauči. Od strani 43 naprej imamo štiri berila v cirilici pridejana kot vajo. Slovarček k učne-mu delu knjige omogoči vsakomur praktično uporabo delca, ker vsebuje vsem manj znane besede. Knjižico prav toplo priporočamo vsakomur kdor se hoče na kratko informirati o osnovnih zakonih srbsčine na reelen, a ne učen-jaško preobložen način. Ljudstvu je knjiga namenjena in poljudno je pisana. Pisatelj je zadel srečen ton in podal vendar tudi iz znanstvenega stališča priporočljivo knjigo.

Vsi prijatelji, znanci in gostje
so vljudno **vabljeni** na

domačo veselico

ki se vrši na pustni torek

v gostilni „Wilson“

Za dobro pijačo in jed je preskrbljeno.
GOSTILNIČARKA.

Hiša

s trgovino v Motniku se proda. Trg. lokal, 3 sobe, kuhinja, klet, ledenica, vrt in sadonosnik, sredi trga, cena K 500.000.—. Naslov da K. Breznik, 3—1 Celje, Dolgopolje 1.

Vsak Jugoslovan naj bode član »Jugoslovanske Matice«!

Na današnji curiški borzi notira
dinar 5'10.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.
Odgovorni urednik: Lic. Edvard Štuncic.

Štev. 8561.

Naredba

pokrajinskega namestnika za Sloveni-jo glede pobiranja občinske davščine na ponočni obisk gostiln, kavarn, barov in na igranje s kartami v Celju.

Na podlagi § 1. zakona z dne 18. maja 1894 št. 41 dež. zak. dovoljujem sporazumno z delegacijo ministrstva fi-nanc v Ljubljani, da se veljavnost tu-kašnje naredbe z dne 4. avgusta 1922 št. 271. Uradni list št. 85 podaljša do konca koledarskega leta 1923.

POKRAJINSKA UPRAVA,
oddelek za notranje zadeve.

Ljubljana, dne 3. febr. 1923.

Pokrajinski namestnik Hribar, s. r.

Proda se

50 m sežnjev suhih, nacepljenih, bu-kovih drv, zimske seči l. 1921 ter en vagon suhih, bukovih desk, dolžina 2'3 in 4 m, debelost 30, 40, 50 in 80 mm.
Franjo Cajner, Pustopolje, p. Smartno 202 ob Dreti 3—3

Proda se posestvo

10 minut od Št. Jurija ob j. ž. 6 ora-lov njiv in travnikov ter 1 oral gozda. Hiša, hlev, in inventar. — Naslov da K. Breznik, Dolgopolje 1. 2—2

Radi preselitve se poceni proda:

2 pisalni mizi à 4000 K.
1 ogledalo za toaletno mizico 1200 K.
1 salonski trumeau s 6 predali 2000 K.

Vpraša se pri g. I. Petek-u, mizarju,
Gosp. ul. št. 9, Celje. 308 1

SALAME

prve vrste
nova roba

povsem zrela

se dobiva
povsod!

I. hrv. tovarnica salam,
suhaga mesa in masti

M. Gavrilović
sinovi, d. d.
Petrinja.

LA. PORTLANDCEMENT

dobavlja 3—4

„GRADIVO“ trgovačko društvo

ZAGREB, Bogovičeva ulica br. 3.
Brzojavi: Gradivo. Telefon 955.

Poučujem

klavir

samo za začetnike, po zelo nizki ceni.
309 Naslov v upravi lista. 1

Proda se

več polovnjakov pristinega jabolčnika.
Naslov se poizve pri tobačni prodajalni
Prešernova ul. 19. 2—2

Brivski pomočnik

dobar delavec se sprejme do 17. tm. v
brivnici M. Bukovčan, Celje, Kraja
311 Petra cesta 27. 1

Vinski sod 50 hl, lesni katran, 500 puš za kolesa in 500 brzd za konje proda F. CVEK, Kamnik.

Največje, domače elektrotehnično podjetje:

ELIN družba za elektrotehnično industrijo d. z o. z.

Elin gradi električne centrale in omrežja;
Elin proizvaja in dobavlja vse električne stroje in
Elin elektrotehnične aparate in izdelke;
Elin projektira brezplačno vse naprave in obrate,
ki so v zvezi z elektriko. 1321 25—23

Tehnične pisarne in zaloge:

Ljubljana, Dunajska cesta,
Palaca Ljublj. kreditne banke.

Maribor, Vetrinjska ul. 11.

Jamski, smrekov in jelkov les

od 12 cm in 1 m naprej kupi lesna industrija Pajman, Slov. Bistrica.

185

Ponudbe Pajman, Celje.

4—4

Jadranska banka

Beograd

Del. glavniča:
Din 60,000.000.—

Rezerva:
Din 30,000.000.—

Bled,
Cavtat,
Celje,
Dubrovnik,
Hercegnovi,
Jelsa,
Jesenice,
Korčula,
Kotor,
Kranj,

Podružnice:

Ljubljana,
Maribor,
Metković,
Prevalje,
Sarajevo,
Split,
Šibenik,
Tržič,
Zagreb.
.....

Amerikanski oddelek.

Naslov na brzojave: Jadranska.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.
BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natalos, Porvenir.